

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предмет: Извештај Комисије за избор у звање и на радно место кандидата који су се пријавили на конкурс за ванредног професора за ужу научну област *Опита лингвистика* (предмети: *Морфологија, Социolingвистика*).

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 933/1 од 19. 4. 2017, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у Комисију за избор кандидата који су се јавили на конкурс објављен у листу *Послови* бр. 724-725 (од 3. 5. 2017) за избор ванредног професора за ужу научну област *Опита лингвистика* (предмети: *Морфологија, Социolingвистика*). На основу увида у приложену документацију и радове кандидата, Комисији је част да Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавио се један кандидат - др Борко Ковачевић, доцент на Филолошком факултету у Београду.

Биографски подаци. Др Борко Ковачевић рођен је 1979. у Добоју, где је завршио основну школу. Средњу школу завршио је у Бијељини. Године 1998. уписао је основне студије на Катедри за општу лингвистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Дипломирао је 2003. године са просечном оценом 9,08. Постдипломске студије завршио је такође на Филолошком факултету у Београду. Магистарску тезу под насловом *Глаголске именице у савременој граматичкој теорији* одбранио је 2006. године (ментор проф. др Јасмина Московљевић Поповић), а докторску тезу под насловом *Синтаксичко-семантичке категорије глаголских именица* 2012. године (ментор проф. др Јасмина Московљевић Поповић).

У оквиру додатног стручног усавршавања, као стипендиста Министарства за образовање, науку и културу Републике Аустрије, др Борко Ковачевић је 2005. године био на стручном усавршавању на Универзитету у Бечу (у оквиру програма *One-month visit to Austrian universities*). Похађао је *42. семинар словеначког језика, књижевности и културе* у Љубљани (јули 2006), као и *Летњу школу форензичке лингвистике* у Панчеву (у два наврата – 2007. и 2008. године). Од јануара до јуна 2008. године провео је шест месеци на Универзитету Јужна Каролина у Сједињеним Америчким Државама, као учесник *JFDP* програма (*Junior Faculty Development Program*). Октобра 2012. године др Борко Ковачевић је похађао интердисциплинарни семинар *Babel Balkan? Politische und soziokulturelle Kontexte von Sprache in Südosteuropa*, у Туцингу у Немачкој.

А. Наставно-педагошки рад. Др Борко Ковачевић запослен је на Филолошком факултету Универзитета у Београду од 2004. године. До 2007. године ради као асистент-приправник на Катедри за општу лингвистику Филолошког факултета Универзитета у Београду, а од 2007. године на истој катедри ангажован је као асистент за ужу научну област *Опита лингвистика*, предмет *Опита лингвистика*. 2012. године изабран је у звање доцента за ужу научну област *Опита лингвистика* (предмет *Опита лингвистика*) на истој катедри. Од почетка ангажовања на Катедри за општу лингвистику укључен је у рад на курсевима за I, II и III годину основних студија (*Увод у општу лингвистику, Опита лингвистика 3, Опита*

лингвистика 4, *Језичка типологија* и *Социolingвистика*). После избора у звање доцента, ангажован је као наставник за предмете *Увод у опиту лингвистику 2*, *Опита лингвистика 3*, *Опита лингвистика 4*, *Језичка типологија* и *Школе и правци у лингвистици*.

Током свог досадашњег рада на Филолошком факултету др Ковачевић је имао прилику да учествује у извођењу наставе, вођењу студентских пројеката и оцењивању семинарских радова и студентских презентација. У свим наставно-педагошким активностима показао је изузетан таленат за рад са студентима и постигао одличне резултате, потврђене највишим оценама на унутаркатедарским и унутарфакултетским евалуацијама педагошког рада наставника и сарадника. Посебно је значајно његово залагање у оквиру предмета *Језичка типологија*, будући да се ради о области која се раније није предавала као посебан предмет, а која је изазвала интересовање великог броја студената Филолошког факултета.

На вишим нивоима студија, др Ковачевић је наставник за предмете *Савремене морфолошке теорије* (мастер студије) и *Типолошка истраживања у савременој лингвистици* (докторске студије). До сада је био ментор за два одбрањена мастер-рада и две одбрањене докторске дисертације, а тренутно је ментор једном кандидату на докторским студијама. Такође је био члан неколико комисија за одбрану мастер-радова и члан две комисије за одбрану докторске дисертације:

- Менторства докторских дисертација: (1) Сања Вулетић, *Експериментално истраживање социolingвистичких варијабли у урбаним срединама српског говорног подручја* (одбрањен рад); (2) Лидија Неранчић Чанда, *Модификатори девербативних именица* (одбрањен рад); (3) Предраг Никетић, *Теорија релеванције и језички хумор на енглеском и српском језику – примери вицева типа питање/одговор* (у изради).
- Чланства у комисијама за одбрану докторских дисертација: (1) Санела Ковачевић Пејаковић, *Креативност и ограниченост у лексици енглеског језика поморске струке* (одбрањен рад); (2) Доријан Хајду, *Нестандардни говор у шведском и српском: упоредна социolingвистичка и семантичка студија* (одбрањен рад).
- Менторства мастер радова: (1) Мина Ђокић, *Анализа чланака норвешких дневних новина по питању уселеника* (одбрањен рад); (2) Љиљана Брезовски, *Карактеристике језика балканског језичког савеза* (одбрањен рад).

Укупно узевши, може се закључити да др Борко Ковачевић остварује одличне резултате у раду са студентима. Почевши од прве године основних студија подстиче их да активно учествују у настави, посебно инсистирајући на повезивању градива из различитих лингвистичких области. Кроз практичне активности развија код студената критичко мишљење и уједно их оспособљује за будућа самостална истраживања. О квалитету педагошког рада др Борка Ковачевић и његовом доприносу формирању научног подмлатка сведочи и квалитет постдипломских радова израђених под његовим менторством.

Б. Научно-истраживачки рад и рад у струци. Уз пријаву на конкурс кандидат је поднео библиографију и објављене радове, које су чланови Комисије вредновали у складу са Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, утврђеним на седници Сената Универзитета 22. јуна 2016. (Гласник Универзитета у Београду бр. 192, 1. јули 2016. године). У наставку наводимо листу радова објављених пре последњег избора у звање.

Радови објављени пре последњег избора у звање

1. Ђукановић, М. и Ковачевић, Б. (2011). "Проблеми превођења са сродних језика: међујезичка хомонимија (на примеру српског и словеначког језика)". Из: А. Алипијева,

- А. Велкова-Гаидаржиева, С. Димитрова (ур.), *Балканите: ние, саседите, другите*, 33-42. Варна: Универзитетско издателство "Епископ Константин Преславски". ISBN 978-954-577-568-0
2. Ковачевић, Б. (2011). "Синтаксичко-семантичке одлике етничких придева у српском и словеначком језику". Из: М. Пантић (ур.), *Српска књижевност и језик у јужнословенском контексту*, 78-89. Београд: Чигоја штампа. ISBN 978-86-7558-793-4; COBIS.SR-ID 181152780; UDK 811.163'362(082); 821.163.09: 821.163.41(082); 013:005.743"2006/2010"
  3. Ковачевић, Б. (2008): "О класификацији глаголских именица у савременом српском језику". *Зборник радова са 37. научног састанка слависта у Вукове дане: Граматика и лексика – дескриптивни и нормативни приступ*. Београд, МСЦ и Филолошки факултет, 37/1, 229-240. УДК 811.163.41'36(082); ISSN 0351-9066; COBISS.SR-ID 133418508; УДК 811.163.41'367.625.45
  4. Ковачевић, Б. и Ђукановић, М. (2010). Аргументска структура глаголских именица у српском и словеначком. *Зборник Матице српске за славистику*, 77, 71-82. ISSN 0352-5007; UDK 811.163.41'367.626.1; 811.163.6"367.626.1
  5. Ковачевић, Б. (2009): "Глаголске именице у уџбеницима и приручницима за српски језик". *Српски језик – студије српске и словенске* 14/1-2, 495-501. УДК 811.163; ISSN 0354-9259; COBISS.SR-ID 140692487; УДК 811.163.41'367.625.45
  6. Ковачевић, Б. (2008): "Глаголске именице на *-ње* у српском језику и герунд у енглеском". *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* LI/1-2, 233-242. УДК 80/81(082); ISSN 0352-5724; COBISS.SR-ID 9630978; УДК 811.163.41'367.625.45:811.111'367.625.45
  7. Ковачевић, Б. (2005): "Ставови говорника српског језика према страним језицима". *Српски језик – студије српске и словенске* 10/1-2, 501-518. УДК 811.163.41; ISSN 0354-9259; COBISS.SR-ID 140692487
  8. Ковачевић, Б. (2005): „Прекључивање између стандардног облика српског језика и његових дијалеката и између екавског и ијекавског изговора". *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* XLVIII/1-2, 283-297. УДК 801(05); ISSN 0352-5724; COBISS.SR-ID 9630978; УДК 811.163.41'282
  9. Borko Kovačević, Maja Đukanović i Natalija Panić Cerovski (2011) "O nekaterih značilnostih udeleženskih ulog pri izglagolskih samostalnikih v srbščini in slovenščini". Iz: S. Kranjc (ur.), *Meddisciplinarost v slovenistiki (Obdobja 30)*, 259-264. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. ISBN 978-961-237-461-7; UDK 811.163.6'367.625.45: 811.163.41'367.625.45
  10. Junichi Toyota, Pernilla Hallonsten & Borko Kovačević (2011) "Gerunds and infinitives as indicators of time reference". Iz: N. Tomović i J. Vujić (ur.), *English Language and Literature Studies: Image, Identity, Reality (ELLSIIR)*, 325-333. Beograd: Filološki fakultet. ISBN 978-86-6153-005-0; COBIS.SR-ID 183392268; UDK 811.111(082); 378.147: 811.111(082); 81'27(082); 811.111'367.625.41; 811.111'367.622.16
  11. Kovačević, B. i Đukanović, M. (2010). "On ethnic adjectives in BCS and Slovenian" Из: N. Saramandu, M. Nevaci, Carmen-Ioana Radu (ур.), *Lucrările celui de al treilea Simpozion Internațional de Lingvistică, București, 20-21 noiembrie 2009*, 51-57. Букурешт: Editura Universității din București.
  12. Kovačević, B. (2006). "Attitudes towards Loanwords in Serbian". *Proceedings of ELLSII 75*, 463-477. УДК 811.111'36(082) 811.111'373(082) 811.115(082); ISBN 86-86419-04-6; COBISS.SR-ID 136819468; УДК 81'373.45 811.163.41'373.45:811.111

13. Тојота, Ђ. и Ковачевић, Б. (2010). "Trade languages in the world: general overview". *Анали Филолошког факултета XXII*, 233-251. ISSN 0522-8468; COBIS.SR-ID 16394242; UDK 80(497.11); 811 (091)
14. Ковачевић, Б. и Ђукановић, М. (2009). "Референцијалност неодређених заменица у српском и словеначком језику". *Анали Филолошког факултета XXI*, 311-324.

Излагања на научним скуповима пре последњег избора у звање

1. Ковачевић, Б. (2010). Српски језик и интернет. Рад изложен на међународном скупу *40. научни састанак слависта у Вукове дане: Два века савременог српског књижевног језика*. Београд, 8-10. септембар 2010. Књига резимеа стр. 56.
2. Миличевић, М. и Ковачевић, Б. (2010). Comparing different contexts of cross-linguistic influence: The expression of possession in language contact and translation. Рад изложен на међународном скупу *The Second International Conference on Linguistic and Intercultural Education (CLIE2)*. Herceg Novi, 10-12 June 2010. Књига резимеа стр. 77.
3. Ковачевић, Б. (2009). Process nouns with two NP_{GEN}. Рад изложен на међународној конференцији *42nd Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea – Global Languages, Local Languages*. Lisbon, 9-12 September 2009. Књига резимеа стр. 50.
4. Ковачевић, Б. (2009). Group adjectives in the Serbian language. Рад изложен на међународној конференцији *Across languages and cultures*. Herceg Novi, 4-6 June 2009. Књига резимеа стр. 89.
5. Ковачевић, Б. (2007). Савремене тенденције у студирању лингвистике. Рад изложен на међународној конференцији *Језици и културе у контакту*. Херцег Нови, 16-18. септембар 2007. Књига резимеа стр. 24.
6. Ковачевић, Б. (2007). A comparison of the English gerund and the Serbian deverbal nouns ending in -ње. Рад изложен на међународној конференцији *English language and literature studies: structures across cultures*. Faculty of Philology, Belgrade, 7-9 December 2007. Књига резимеа стр. 28-29.
7. Ковачевић, Б. (2005). Spatial and temporal meanings of prefixes in Serbian. Рад изложен на међународној конференцији *Space and time in language and literature*. Rijeka, 22-23 April 2005. Књига резимеа стр. 12.

Др Борко Ковачевић испуњава све услове у погледу броја и врсте радова предвиђених критеријумима за стицање звања ванредног професора и у даљем тексту детаљније су приказани његови појединачни радови објављени од последњег избора у звање, груписани према врсти рада и хронолошки.

Монографија

1. Ковачевић, Б. (2016). *Глаголске именице у савременој лингвистичкој теорији*. Београд: Филолошки факултет. ISBN 978-86-6153-407-2. 158 страна. (M42)

Ова монографија представља једну врсту сажимања и систематизације ауторових вишегодишњих истраживања глаголских именица. Неке чињенице које се овде презентују дате су у ауоровој магистарској и докторској тези, као и у неким другим радовима. Све те чињенице и закључци су у овој књизи систематизовани, сагледани из донекле другачијег угла, а додати су и нови резултати, до којих је аутор у међувремену дошао. У монографији су детаљно представљене синтаксичке и семантичке карактеристике глаголских именица. Истраживање је вршено у два основна правца.

Глаголске именице прво су анализирани у међујезичкој (крослингвистичкој) перспективи. Потом је дат критички приказ модела у оквиру којих су глаголске именице, односно проблеми везани за њихову анализу и теоријско моделовање разматрани у савременој граматичкој теорији. На крају су испитане и богатом грађом илустроване релевантне синтаксичко-семантичке особине глаголских именица у савременом српском језику. Карактеристике глаголских именица у српском сагледане су у међујезичкој перспективи, са посебним освртом на питање како се чињенице из српског језика могу објаснити теоријско-методолошким поставкама које нуди савремена граматичка теорија.

Књига се састоји из пет поглавља. У првом се говори о дефинисању концепта глаголске именице. Представљају се различита појмовно-терминолошка решења, а глаголска именица се одређује као типична мешовита категорија. Друго поглавље даје преглед досадашњих истраживања категорије глаголских именица у савременој граматичкој теорији. Треће и четврто поглавље монографије посвећени су карактеристикама глаголских именица у српском језику и појединим класама глаголских именица које је могуће издвојити унутар ове категорије. За сумирање свих тих карактеристика, односно формулисање општих закључака о глаголским именицама (како у савременом српском језику, тако и крослингвистички) резервисано је пето, последње поглавље књиге.

Иако оставља и приличан број отворених питања, ова монографија успева да пружи једну целовиту и детаљну слику својстава глаголских именица, као и основних проблема који се јављају при њиховој анализи. Самим тим што се бави глаголским именицама у различитим језицима, књига има своје значајно место у оквирима језичке типологије, као што је важна и за компаративна и контрастивна истраживања, укључујући и она посвећена српском језику.

2. Tojota, J., Halonsten, P. & Kovačević, B. (2012). "Counting System and Classifier/Non-classifier Languages". Из: J. Tojota, P. Halonsten и M. Ščepetunina (ур.), (Поглавље IX) *Sense of Emptiness: An Interdisciplinary Approach*, 128-144. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing. ISBN (10): 1-4438-3583-8, ISBN (13): 978-1-4438-3583-1 (M14)

У овом поглављу шире монографије даје се преглед основних система бројева у језицима света, с посебним освртом на њихову повезаност са културним диверзитетом и језичким контактом. Истиче се да је у језицима света могуће разликовати два основна типа бројевних система, у зависности од тога како говорници праве разлику између бројивих и градивних именица. Отуда два типа језика: језици са класификаторима и језици без класификатора. Уочава се да су језици са класификаторима широко распрострањени на подручју источне и југоисточне Азије. Ова чињеница се у раду доводи у везу са одређеним културолошким специфичностима датог региона, али и са мање или више израженим контактима међу језицима ове регије.

Радови у часописима

1. Ковачевић, Б. (2013). "Именице са темом и агенсом исказаним генитивом у српском језику". *Српски језик XVIII*, 663-668. ISSN 0354-9259; UDK 811.163.41'367.622 811.163.41'366.543 (M24)

У овом раду анализирани су конструкције са глаголским именицама уз које су употребљене две именичке фразе у генитиву у постноминалном положају: једна са улогом теме и једна са улогом агенса. Овакви примери занимљиви су за анализу јер се у

литератури тврдило да овакве конструкције са два генитива нису могуће. Истиче се међутим да се у оваквим примерима агенс увек појављује као именичка фраза која се састоји од више речи, или као акроним. У питању су акроними из којих се тешко или никако не може извести присвојни придев. Другим речима, агенс се исказује генитивом уколико се не може изразити присвојним придевом (који је уобичајен уз именицу уз коју је тема исказана генитивом).

2. Ковачевић, Б. (2016). "Именице са значењем аргумента догађаја у савременом српском језику". *Анали Филолошког факултета XXVIII/1*, 327-336. ISSN 0552-8468, УДК 811.163.41'367.622 (М51)

Рад се бави особинама именица са значењем аргумента догађаја у савременом српском језику. У питању су именице које означавају екстерни аргумент догађаја (*ловац, бирач, владар*) и именице које означавају интерни аргумент догађаја (*осуђеник, рањеник*). Пупут глагола из којих су изведене и именица које означавају догађај, ове именице имају аргументску структуру и могу да буду негиране (употребом префикса не-). За разлику од именица које означавају догађај, именице које означавају аргумент догађаја не могу се модификовати прилозима, већ искључиво придевима. Значајна карактеристика ових именица јесте и то што се аргумент уз овакве именице које су настале од глагола који захтевају индиректни објекат у облику именичке фразе у дативу или именичке фразе у инструменталу реализује као именичка фраза у генитиву, а не као именичка фраза у дативу или именичка фраза у инструменталу (као што је случај са именицама које означавају догађај).

3. Јотов, Милица и Ковачевић, Б. (2014). „Интеракција језика, културе и друштва: неки примери из јапанског језика". *Анали Филолошког факултета XXVI/1*, 423-434. ISSN 0552-8468; UDK 811.163.6'36 (М51)

Предмет овог рада је утицај језика на друштво и друштва на језик, односно интеракцијски односи између језичких и ванјезичких појава. У социолингвистичком смислу, показује се да базични теоријски конструкти савремене социолингвистике важе и у јапанском културолошком оквиру. Резултати истраживања упућују на неопходност синергетског изучавања лексичких, граматичких, семантичких и културолошких веза и односа, јер се једино у међусплету свих тих анализа могу схватити права, намеравана значења употребљених појмова и конструкција. Истиче се да је ово јако важно и практично, како би се у процесу учења лакше савладао јапански језик, али и теоријски, као сугестија за будућу ближу сарадњу између формалних и функционалних школа у лингвистици.

4. Ђукановић, М. и Ковачевић, Б. (2013). „Правописно-морфолошки принципи транспозиције словеначких властитих именица у српски језик". *Анали Филолошког факултета XXV/2*, 39-46. ISSN 0552-8468; UDK 811.163.6'36 811.163.41'36 (М51)

У овом раду реч је о преузимању властитих именица из словеначког језика. Наводи се да су многа питања из ове области и даље отворена иако је у правописним приручницима српског језика доста пажње посвећено питањима транскрипције властитих именица из страних језика. Интензивирање економске, културне и политичке сарадње Србије и Словеније утицало је на већу потребу за транспозицијом личних имена, географских назива и назива институција, а правила о њиховом преузимању у српским правописним приручницима нема. У раду се разматрају правописна начела код

преузимања словеначких властитих именица, као и њихове морфолошке карактеристике у оквиру српског језика.

5. Kovačević, B. (2012). "Group adjectives in Serbian". *Anali Filološkog fakulteta XXIV/1*, 209- 217. ISSN 0552-8468 UDK 251. 811.163.41'36 (M51)

Рад се бави групним придевима у савременом српском језику, односно придевима који означавају националност, етничку припадност или неко друго својство појединаца који имају одређену заједничку специфичну карактеристику, која може бити идеолошка, географска или слично (*амерички, демократски, комунистички*). Ови придеви уз типичне особине придева, имају и неке особине именица, пре свега када је реч о аргументској структури. У раду се показује да групни придеви у српском језику имају карактеристике различите од карактеристика ових придева у другим језицима. Међутим, и уз утврђене разлике, групне придеве у савременом српском језику ипак је могуће анализирати на начин на који се ова категорија анализира у савременој граматичкој теорији.

Поглавља у тематским зборницима

1. Ковачевић Б. и Крајишник Весна (2015). "Нека лингвокултуролошка запажања у настави српског као страног језика". Из: Весна Половина и Снежана Гудурић (ур.), *Примењена лингвистика данас – изазови модерног доба*, 135-140. Београд: Друштво за примењену лингвистику Србије, Филолошки факултет у Београду и Филозофски факултет у Новом Саду. ISBN 978-86-6153-307-5; UDK 371.3::811.163.41'243 (M14)

У раду се приказују лингвокултуролошка запажања стечена током двогодишњег рада са две генерације страних студената који су учили српски језик у оквиру пројекта *Свет у Србији*. У питању су студенти из различитих земаља и различитих култура, чији матерњи језици припадају различитим језичким породицама. Рад указује на неке од језичких предиспозиција студената које олакшавају или отежавају учење српског језика. Такође упућује и на неке социокултуролошке разлике које могу да доведу до грешака или неразумевања у комуникацији на српском језику.

2. Jasmina Moskovljević Popović, Maja Đukanović i Kovačević B. (2015). "Podkategorizacija glagolov v deskriptivnih slovnicaх srbskega in slovenskega jezika". Из: Mojca Smolej (ur.), *Obdobja 34: Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis (2. del)*, 519-525. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. ISBN 978-961-237-788-5; UDK 81'367.625=163.41=163.6:81'36-133 (M14)

Овај рад се бави анализом система поткатегоризације глагола у две најшире употребљаване дескриптивне граматике савременог словеначког (Топоришичева) и савременог српског језика (Стевановићева). Истиче се да је глаголска подкатегоризација у различите класе и према одговарајућим и добро установљеним критеријумима један од кључних и најзахтевнијих делова сваке граматике. У циљу превазилажења проблема уочених у системима класификације глаголских лексема у ове две граматике, предлажу се решења и издвајају синтаксичко-семантички параметри од значаја за поткатегоризацију глагола у ова два јужнословенска језика.

3. Панић Церовски Н. и Ковачевић Б. (2014). "Вербално и невербално представљање других у медијима". Из: А. Вранеш и Љ. Марковић (ур.), *Србија између истока и запада: наука, образовање, култура, уметност*, књига 4 (*Језици Балкана у компаративном и интердисциплинарном контексту*), 267-283. Београд: Филолошки факултет. ISBN 978-86-6153-210-8 (књ. 4), ISBN 978-86-6153-206-1 (за издавачку целину); UDK 316.772:159.9 (M14)

У раду се истражују начини на које говорник врши представљање другог током свог учешћа у конверзацији. Као један од најчешћих начина представљања другог јавља се директно цитирање. Истраживање се фокусира на дискурс медија и начине цитирања које говорници користе у телевизијским емисијама разговорног типа. Корпус се састоји од 10 сати снимљеног материјала (на енглеском и српском језику), који је транскрибован и аотиран (анотирани су и прозодијски и невербални елементи комуникације).

4. Ђукановић М. и Ковачевић Б. (2013). "Српски и словеначки језик у контакту: преглед контрастивних проучавања". Из: А. Вранеш и Љ. Марковић (ур.), *Културе у дијалогу – филологија и интеркултуралност*, књига 1, 89-100. Београд: Филолошки факултет. ISBN 978-86-6153-150-7, ISSN 978-86-6153-149-1; UDK 80(082) 008(082) 316.72(082) (M14)

У раду су представљене научне студије и радови посвећени појединим лингвистичким питањима посвећеним српско-словеначкој контрастиви, а представљена је и лексикографска и дидактичка литература која обухвата ова два језика. Напомиње се да словеначки и српски језик, који су сродни по структури и географски блиски, у прошлости нису били толико чест предмет контрастивних лингвистичких проучавања. Показује се да научни радови из области српско-словеначке контрастиве осветљавају пре свега поједина лингвистичка питања из области морфологије и синтаксе два језика.

5. Kovačević, B. & Tojota, J. (2012). "Article as an Objective Description Marker: Language Contact as a Clue". Из: J. Vučo i J. Filipović (ur.), *Philological Research Today I: Language and Society*, 131-140. Beograd: Filološki fakultet. ISBN 978-86-6153083-8 (M14)

Предмет овог рада је дистрибуција одређеног члана и с њим повезаних конструкција у језицима света. Чланак показује да постоји веома блиска повезаност између употребе одређеног члана и језичких контаката. Одсуство члана је карактеристично за географске области где теже долази до контакта међу говорницима различитих језика. Таква је ситуација у прашумама Амазоније, односно планинама Нове Гвинеје. Са друге стране, присуство члана упућује на изражене контакте у прошлости. Језици који се говоре у областима са великим бројем различитих језика обично имају одређени члан. Истиче се да се интензивни контакт међу говорницима различитих језика намеће као неопходан фактор за појаву одређеног члана у историјском развоју језика. Разлог за то је углавном ефикасност одређеног члана у прецизирању референције, што је у односу говорник-слушалац важно пре свега за слушаоца.

6. Ковачевић Б. и Крајишник В. (2013). "Утицај културних разлика на језичку комуникацију у настави српског као страног језика". Из: Љ. Бајић (ур.), *Култура: у потрази за новом парадигмом*, књига 3, 43-52. Београд: Филолошки факултет. ISBN 978-86-6153-189-7 (књ. 3), ISBN 978-86-6153-188-0 (за издавачку целину); UDK 371.3::316.77 (M45)

У раду се говори о искуству предавања српског као страног језика студентима који припадају различитим културним моделима. Истраживање показује да је у настави српског као страног језика (као и сваког другог) потребно имати у виду културне разлике. Како разлике између културног модела коме припадају говорници српског језика и културног модела коме припадају студенти, тако и разлике између различитих културних модела чији су носиоци студенти из различитих земаља. Различити културни модели долазе до изражаја у самом односу предавач-студент, али и студент-студент, као и у домену тема које се могу обрађивати на часовима конверзације. У закључку се истиче значај прилагођавања наставе различитим културним моделима.

Радови саопштени на скуповима националног и међународног значаја штампани у целини

1. Tojota, J. & Kovačević, B. (2012). "The number of cases in relation to language contact". Iz: A. Akbarov i V. Kuk (ur.), *Contemporary Foreign Language Education: Linking Theory into Practice*, 343-353. Sarajevo: IBU Publications. ISBN 978-9958-834-08-0 (M33)

Рад се бави падежима, односно њиховим бројем у језицима света. Успоставља се веза између језичких контаката у одређеној регији и броја падежа у језицима те регије. Разматра се и утврђује постојање једне шире корелације између учесталости језичких контаката и структуре језика. Наводи се да у свету постоје одређена подручја где је интензивни контакт међу суседним језицима, или дијалектима истог језика, утицао на то да падежни систем тих језика буде поједностављен, односно број падежа смањен. То се објашњава претпоставком да контакт са говорницима других језика/дијалеката чини говорнике одређеног језика/дијалекта свесним граматичке комплексности њиховог варијетета, што може да води до поједностављивања граматике.

2. Панић Церовски, Н., Ђукановић, М. и Ковачевић, Б. (2012). "Нови маркери цитирања у српском и словеначком језику". Из: *Наука и савремени универзитет- Филологија и универзитет*, 121-131. Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу. ISBN 978-86-7379-263-7. (M63)

Овај рад бави се анализом нових маркера цитирања: *као*, *крене* у српском и *češ*, *kakor češ* у словеначком језику. Упоредиће се појављивање нових маркера цитирања и других лексичких маркера цитирања, као што су *verba dicendi*. У српском и словеначком анализирани маркери цитирања употребљавају се у неформалној конверзацији, најчешће када се наводе дијалози. Њихова главна функција је не само „увођење“ у цитирани дијалог, исказ или само део исказа, већ и „увођење“ саговорника у целокупни емоционални и ситуациони контекст. Истиче се да се употребљавањем ових маркера цитирања постиже експресивност, говорник се користи променама боје и јачине гласа, променама у темпу, као и у невербалном понашању, у већој мери него што је то случај код увођења цитираниог говора помоћу *verba dicendi*.

Радови саопштени на скуповима међународног значаја штампани у изводу

1. Зорка Кашић и Ковачевић Б. (2016). Творбени процеси у развоју вокабулара. Рад изложен на *Другој међународној научној конференцији о језичком образовању и настави – ИСЛЕТ*, Београд, Филолошки факултет, 25 – 28. мај 2016. Резиме на стр. 117-119 (ур. Александра Вранеш, Љиљана Марковић, Мехмет Дурсун Ердем). ISBN: 978-86-6153-400-3; COBISS.SR-ID 223611660 (M34)

2. Ковачевић Б. и Панић Церовски Наталија (2016). Утјецај интернета на стандардизацију српскога језика. Рад изложен на *Међународном научном скупу CLARC 2016: Перспективе језичнога планирања и језичне политике*, Ријека, 3 – 5. јуна 2016. Резиме на стр. 68-69 (ур. Михаела Матешкић, Ермина Рамадановић, Мирјана Црнић Новосел, Перица Вукша Наход). ISBN 978-953-7967-28-4 (М34)
3. Natalija Panić Cerovski, Kovačević B. & Đukanović Maja (2016). Verba dicendi as emphatic markers in spoken discourse. Рад изложен на *International conference on social sciences and humanities „Challenges: from diversity to synergy”*, Скопље, 13 – 15. мај 2016. Резиме на стр. 163 (ур. Мевлудин Ивиш). ISBN 978-608-65137-4-0; COBISS.MK-ID 101103370 (М34)
4. Панић Церовски Наталија и Ковачевић Б. (2015). Однос прозодијских и лексичко-синтаксичких маркера директног цитирања. Рад изложен на *Петом међународном конгресу Примењена лингвистика данас – Нове тенденције у теорији и пракси*, Нови Сад, Филозофски факултет у Новом Саду, 27 – 29. новембар 2015. Резиме на стр. 29. ISBN: 978-86-6065-337-8 (М34)
5. Kovačević B. & Panić Cerovski Natalija (2015). Teaching Serbian in a Multicultural Context. Рад изложен на *2nd International Conference on Education, Culture and Identity – New Trends and Challenges in Today's Europe*, Сарајево, Интернационални универзитете у Сарајеву, 15 – 16. Октобар 2015. Резиме на стр. 74 (ур. Мулалић Мухидин, Мулалић Алмаса, Обралић Нуџејма). ISBN 978-9958-896-21-7; COBISS.BH-ID 22445830; UDK 37(048.3) (М34)
6. Sofija Bilandžija & Kovačević B. (2015). On the notion of control and the semantics of the causative constructions in English, Norwegian and Serbian. Рад изложен на *2nd International Conference on English Language and Literary Studies - Remaking Tradition: Present-day Perspectives on Language, Literature and Culture*; Бања Лука, 12 – 13. јуни 2015. Резиме на стр. 8-9. (М34)
7. Kovačević B. & Knjižar Ivan (2015). Multiculturalism in classroom: learning Serbian as a foreign language. Рад изложен на *2nd International Conference Crossroads of foreign languages – Linguistics, Literature, Didactics*; Durres, Albania, Department of Foreign Languages, Faculty of Education, "Aleksander Moisiu" University, 15 – 16. мај 2015. Резиме на стр. 27. ISBN 978-9928-114-59-4 (М34)
8. Ковачевић Б., Ђукановић М. и Књиџар И. (2014). Елементи словеначке културе у урбаној микротопонији Београда. Рад изложен на *Међународној научној конференцији Хуманизам: култура и илузија?* Београд, Филолошки факултет, 15 – 16. мај 2014. Резиме на стр. 161. ISBN 978-86-6153-218-4 UDK 316.72"20"(048) 141.7"20"(048) (М34)
9. Kužnik Irena & Kovačević B. (2014). Anglicisms in civil engineering discourse in Serbian. Рад изложен на научном скупу *Језик, књижевност, дискурс*. Ниш, 25 – 26. април 2014. Резиме на стр. 52. (М34)
10. Панић Церовски, Н., Ђукановић М. и Ковачевић Б. (2013). Неки маркери цитирања у приватним и јавним разговорима. Рад изложен на *Међународној научној конференцији Језик, књижевност, маргинализација*. Ниш, 26 – 27. април 2013. Резиме на стр. 68. (М34)
11. Kovačević, B., Đukanović, M. & Panić Cerovski, N. (2013). On some characteristics of Serbian on the Internet. Рад изложен на *International Applied Linguistics Conference: Practice in Language, Language in Practice*. Skopje, FON University – Faculty of Foreign Languages, 7 – 8. јун 2013. Резиме на стр. 13. (М34)
12. Kovačević, B., Krajišnik V. & Vraneš A. (2013). Influence of linguocultural differences in learning Serbian as a foreign language. Рад изложен на *5th International Adriatic-Ionian*

Conference: Migration and Diaspora. Игуменица, 3 – 5. Октобар 2013. Резиме на стр. 36. (M34)

13. Kovačević, B. & Tojota, J. (2012). Ethnic Adjectives as a Mixed Category in BSC. Рад изложен на *45th Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea*. Штокхолм, 29. август – 1. септембар 2012. Резиме на стр. 177. (M34)

Укупно гледано, новији радови др Борка Ковачевић посвећени су актуелним питањима савремене морфологије, синтаксе, језичке типологије и социолингвистике. Међу посебно занимљивим и оригиналним темама истиче се успостављање корелације између језичког контакта и структуре језика, конкретније падежног система и прусуства члана у језицима (коауторски радови са Ђунићи Тојотом). Посебно треба истаћи и монографско дело посвећено глаголским именицама и њиховој анализи у савременој лингвистичкој теорији, као и коауторско поглавље у монографији које се бави бројевним системима у језицима са класификаторима и онима без њих. Свакако је значајан и рад који се бави глаголским именицама уз које се истовремено исказује и тема и агенс у генитиву, посебно зато што су овакви примери по први пут забележени управо у овом раду. Језици чијој анализи се посвећује највише пажње јесу српски, словеначки и енглески, што аутору омогућује ширу општелингвистичку и општетиполошку перспективу при анализи језичких чињеница. Сматрамо да је значајно истаћи и да се међу радовима налазе они у којима је др Ковачевић једини аутор, као и радови написани у коауторству са колегама са Филолошког факултета, или у оквиру плодне међународне сарадње са колегама са Универзитета у Штокхолму и са Универзитета у Осаки. Најзад, значајан допринос репрезентовању нашег Факултета и Универзитета представљају и бројна излагања др Ковачевића на научним скуповима у Србији и иностранству.

Учешће у пројектима

Др Борко Ковачевић учествовао је, или тренутно учествује у четири пројекта:

1. “Стандардни српски језик: Синтаксичка, семантичка и прагматичка истраживања”. Пројекат бр. 178004 Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, основна истраживања (2011-). Институције учеснице: Филозофски факултет у Новом Саду и Филолошки факултет у Београду. Руководилац пројекта: проф. др Владислава Ружић.

2. “Српска књижевност и језик у јужнословенском контексту”. Пројекат бр. 148022 Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, основна истраживања (2007-2010). Институције учеснице: Филолошки факултет у Београду и Филозофски факултет у Новом Саду. Руководилац пројекта: проф. др Михаило Пантић.

3. “REFLESS (Reforming foreign language studies in Serbia)” Темпус пројекат у оквиру Темпус IV породице пројеката Европске Уније у Србији (2010-2014).

4. “ISIS (Improvement of Students’ Internship in Serbia)” Темпус пројекат у оквиру Темпус IV породице пројеката Европске Уније у Србији (2010-2013).

Прва два пројекта посвећена су истраживањима одлика српског језика. Први је посвећен формалним и нормативним одликама савременог српског језика, док се други бави српским језиком (и књижевношћу) у међуодносу са другим јужнословенским језицима и књижевностима. Трећи пројекат био је посвећен реформама и иновацијама студија језика на универзитетима у Србији, а пре свега на Универзитету у Београду. Четврти пројекат бавио се студентском праксом, односно начинима укључивања студената у рад током студирања.

В. Остале активности. Др Борко Ковачевић члан је уређивачког одбора часописа *Анали Филолошког факултета*, као и члан уредништва часописа *Примењена лингвистика*. Такође је члан Европског лингвистичког друштва (*Societas Linguistica Europea, SLE*) и Друштва за примењену лингвистику Србије. Као члан организационог одбора, учествовао је у организацији међународног научног скупа *Примењена лингвистика данас 4*, одржаног на Филолошком факултету у Београду у октобру 2012. Такође је био координатор организационог одбора прве регионалне *Студентске лингвистичке конференције* (СтуЛиКон), одржане на Филолошком факултету у Београду у мају 2011. Др Ковачевић је рецензент за часописе *Комуникација и култура online*, *Специјална едукација и рехабилитација*, *Анали Филолошког факултета* и *Примењена лингвистика*.

ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ:

Кандидат др Борко Ковачевић, доцент за Општу лингвистику на Филолошком факултету Универзитета у Београду, **у потпуности испуњава све услове за избор** у наставно-научно звање за које конкурише на Филолошком факултету Универзитета у Београду, а који су предвиђени Законом о високом образовању Републике Србије, Статутом Филолошког факултета и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду.

Зато, с пуном увереношћу и задовољством, предлагемо Изборном већу Филолошког факултета да др Борка Ковачевића **изабере у звање ванредног професора** на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 14. јуна 2017. год.

Чланови комисије:

др Весна Половина, ред. проф.

др Јасмина Московљевић Поповић, ванр. проф.

др Зорка Кашић, ред. проф.